

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

סנהדרין דף ט' ע"א

שלושה שהעידו בפלוני שחייב מיתה, והוזמו שנים מהם, האם נהרגים השנים? [תד"ה לא].

אליבא דר' עקיבא	אליבא דר' שמעון	
נהרגים	אינם נהרגים	לפירוש התוס' ¹
אינם נהרגים	אינם נהרגים	לפירוש הקונטרס במכות ²
אינם נהרגים	אינם נהרגים	לאין לפרש שבתוס' ³

שלושה עדים שנמצא אחד מהן קרוב או פסול – אליבא דר' עקיבא – האם עדות השנים כשרה?

בדיני נפשות	בדיני ממונות	
כשהתרה הפסול: פסולה כשלא התרה הפסול: כשרה	כשבא הפסול לראות: כשרה כשבא הפסול להעיד: פסולה ⁴	אליבא דרבי
פסולה ⁵	כשרה	אליבא דר' יוסי

¹ פי' תוס' שר' עקיבא חולק על ר' שמעון שאמר במכות [דף ה' סע"ב] שכמו ששנים אינם נהרגים עד שיוזמו שניהם, כך שלושה אינם נהרגים עד שיוזמו שלושתן, ובא ר' עקיבא לחלוק ולומר שההיקש לא בא לענין זה, דכיון דכתיב ועשיתם לו כאשר זמם והשנים האלו זממו להרוג לכן חייבים מיתה.

² והכי קאמר ר"ע לר' שמעון, דמה שאתה לומד מהיקש זה לפטור את השלישי, לזה לא צריך היקש, דפשיטא שפטור, דאין דין עדים זוממים עד שיוזמו כולם.

³ עוד כתבו תוס' שאין לפרש שר' עקיבא גם כן מודה לר' שמעון שמקישים לקולא, ובא לחלוק ולומר שגם מקישים לחומרא, לענין אם נמצאו שלושתם זוממים ששלושתם ימותו ולא יוכל לומר השלישי שכבר נתקיימה העדות בשנים הראשונים ולא הצטרף, ובזה ר' שמעון חולק וסובר שרק אם העידו תוך כדי דבור אחד לשני הם מצטרפים אבל כשלא העידו תוך כדי דבור לא, [ור"ע ס"ל מחמת ההיקש הנ"ל, שמצטרף גם שלא תוך כדי דבור – ולכך קרי ליה נטפל]. זה אינו, דא"כ יוצא שר' עקיבא האומר: לא בא הכתוב להקל אלא להחמיר, באופן מסויים הוא מיקל יותר מר' שמעון, וכגון שבאו שלושה עדים בזה אחר זה (לא תוך כדי דבור) והוזמו שנים מהם, דלר' שמעון יומתו דאינם מצטרפים לשלישי ולא צריך להזמתו, ולר"ע לא יומתו עד שיוזמו כולם – מהרש"א.

⁴ כמבואר בתד"ה בזמן, שגם בדיני ממונות תלוי לרבי בהתראה [אמנם לא התראה ממש דלא שייך בממון, אלא] ר"ל, ששואלים אותם אם באו לראות או באו להעיד.

⁵ אפי' באופן שלא התרה הפסול, ולרבינא כך ס"ל גם לר' מאיר, ולכך מוציא שם רע באופן הזה הוא רק בשלושה משום שאי אפשר להגיע לדיני נפשות, וכל התביעה היא רק תביעת כתובה. ורבנן ס"ל כרבי שהיכא ששתק הקרוב או הפסול מלהתרות תתקיים העדות בשאר, וא"כ יש כאן דיני נפשות, ולכך צריך עשרים ושלושה. אמנם כתבו בתד"ה בזמן בסופו, שממשנה אחרת יש ללמוד שגם ר' יוסי מצריך התראה.

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

סנהדרין דף ט' ע"ב

האומר פלוני רבעני – באופנים דלהלן – האם מצטרף לעד אחר להרוג לרובע?

כשאמר: רבעני לאונסי	כשאמר: רבעני לרצוני	
מצטרף	אינו מצטרף	לרב יוסף
מצטרף	מצטרף ⁶	לרבא

החשוד על העריות האם כשר לעדות? [תד"ה לרצוני].

כשחשוד בעבירת עריות	כשחשוד ברביעת זכר	
פסול	פסול	לפי' א' בתוס' (ורש"י) ⁷
כשר	פסול	לפי' ב' בתוס'
כשר	כשר ⁸	לפי' ג' בתוס'

מתי אמרינן פלגינן דיבורא ומתי לא? [תד"ה ואין].

לומר פלגינן בגוף אחד ⁹	לומר פלגינן בשני גופים	
לא אמרינן	אמרינן	לתי' א' בתוס'
אמרינן ¹⁰	אמרינן	לתי' ב' בתוס'

⁶ ס"ל לרבא שאין אדם נפסל לעדות על ידי הודאת פיו, ולכך לא יכול להשיב עצמו רשע, ולכן נהרג הרובע, דמחלקים לדיבורו ומאמינים לו לגבי חברו שרבע, ולא מאמינים לו על עצמו שהיה זה לרצוני.

⁷ ולתי' זה מה דאמרינן בחשוד על העריות כשר לעדות, מייירי שרק הוא גס בהן [ועל זה לבד יש חיוב מלקות דמלקין על יחוד חוץ מיחוד אשת איש], אולם לא חשוד ממש בעבירה שבזה לתי' זה לכו"ע פסול, והטעם שכיון שעובר על דעת קונו לתיאבון, חיישינן שכמו כן יעבור להעיד עדות שקר בשביל ממון.

⁸ ורק ברביעה הזו בעצמה היה פסול אם היה נאמן לומר לרצוני (או שאנו יודעים בעדים שכך היה), היות שחשוד על הדבר לא דנו ולא מעידו.

⁹ כגון שמעיד על עצמו שאנוס היה בחתימת שטר זה מחמת ממון (שזה קָשע), בזה לתי' א' בתוס' לא אמרינן פלגינן, ולומר: שנאמינו שהיה אנוס אולם מחמת נפשות (שאין זה קָשע). דרך בשני גופים הוא נאמן, כגון בסוגיין שאומר פלוני רבעני לרצוני, אמרינן פלגינן דיבורא – שנאמן שאותו פלוני באמת רבע איזה משהו אבל לא נאמן לומר שרבע אותו.

¹⁰ וביאור תוס' שעכ"פ במקרה הנ"ל שאמרו אנוסים היינו מחמת ממון אינם נאמנים והשטר כשר, דכיון שעדים החתומים על השטר נעשה כמי שנחקרה עדותן בב"ד, וכל קיום שטרות הוא רק דרבנן, לא עבדינן בזה פלגינן כדי לפסול את השטר, ולומר: שהיה אנוס מחמת נפשות ולא מחמת ממון, אלא לא נאמן כלל לומר שהיה אנוס.